

Lietuvos Respublikos Seimui

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai

VALSTYBINIO AUDITO IŠVADA

DĖL 2024 M. VALSTYBĖS SOCIALINIŲ FONDŲ

ATASKAITŲ RINKINIO

2025 m. gegužės 15 d. Nr. FAE-6

Vilnius

Mes atlikome 2024 metų valstybės socialinių fondų ataskaitų rinkinio auditą. Šį rinkinį sudaro:

- ✓ 2024 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo ataskaitų rinkinys (kurį sudaro fondo konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai),
- ✓ 2024 metų Garantinio fondo ataskaitų rinkinys (kurį sudaro finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai),
- ✓ 2024 metų Ilgalaikio darbo išmokų fondo ataskaitų rinkinys (kurį sudaro finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai).

Šioje valstybinio audito išvadoje teikiamos nepriklausomos auditoriaus nuomonės dėl kiekvieno 2024 metų valstybės socialinių fondų ataskaitų rinkinį sudarančio fondo (konsoliduotųjų) finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio.

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO METINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS

SĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2024 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, kurį sudaro konsoliduotosios finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų, grynojo turto pokyčių ataskaitos ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus mūsų išvados skyriuje „Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio“ apibūdintų dalykų poveikį, 2024 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą 2024 m. gruodžio 31 d.

finansinę būklę, 2024 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

PAGRINDAS PAREIKŠTI SĄLYGINĘ NUOMONĘ DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Nustatėme reikšmingų konsoliduotųjų finansinės būklės (per vienus metus gautinų sumų, trumpalaikių įsipareigojimų, grynojo turto straipsnių), veiklos rezultatų (finansavimo pajamų, pagrindinės veiklos sąnaudų, pagrindinės veiklos paviršio ar deficito, grynojo paviršio ar deficito straipsnių), grynojo turto pokyčių (sukaupto paviršio ar deficito, grynojo turto straipsnių) ataskaitų ir atitinkamų aiškinamojo rašto duomenų iškraipymų (ataskaitos 1.1 poskyris, 13–18 psl.), kuriuos lėmė šios aplinkybės:

1. Fondo apskaitoje ne visos ūkinės operacijos, susijusios su asmenims paskirtomis vienkartinėmis ir periodinėmis išmokomis (tais atvejais, kai dėl įvairių priežasčių šios išmokos nepasiekė gavėjų), yra registruojamos, t.y. nesilaikoma kaupimo principo (neištaisytos praėjusių auditų metu nustatytos klaidos). Valstybinio socialinio draudimo fondo (VSDF) valdyba užregistravo dalį 2021–2024 metais paskirtų vienkartinį išmokų, o periodinių išmokų ir dalies vienkartinį išmokų masto dėl didelių administracinių sąnaudų neįvertino ir neužregistravo apskaitoje. Dėl šių priežasčių negalime patvirtinti, kokia suma: konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos pagal 2024-12-31 duomenis trumpalaikio turto C.III.5 str. „Sukauptos gautinos sumos“ nurodytas mažesnis gautinų sumų iš valstybės biudžeto likutis (139 430,0 tūkst. Eur), trumpalaikių įsipareigojimų E.II.7 str. „Mokėtinos socialinės išmokos“ nurodytas mažesnis fondo įsipareigojimų likutis (134 624,1 tūkst. Eur), o F. str. „Grynasis turtas“ – didesnis grynojo turto (4 119 735,2 tūkst. Eur) ir atitinkamai jį sudarančių straipsnių likučiai; konsoliduotosios veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2024-12-31 duomenis A.I.1 str. „Iš valstybės biudžeto“ sumažintos pagrindinės veiklos finansavimo pajamos iš valstybės biudžeto (3 683 743,5 tūkst. Eur), B. str. „Pagrindinės veiklos sąnaudos“ (7 700 338,4 tūkst. Eur) ir B.X str. „Socialinių išmokų“ (7 563 669,0 tūkst. Eur) sumažintos socialinių išmokų sąnaudos, o straipsniuose C. „Pagrindinės veiklos paviršis ar deficitas“ (818 576,0 tūkst. Eur), H. „Grynasis paviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką“ (918 830,0 tūkst. Eur) ir J. „Grynasis paviršis ar deficitas“ (918 830,0 tūkst. Eur) padidintas paviršis; konsoliduotosios grynojo turto pokyčių ataskaitos pagal 2024-12-31 duomenis 8 ir 9 stulpeliuose 17 ir 19 eil. padidintas atitinkamo laikotarpio sukauptas paviršis ir grynas turtas.

2. Apskaičiuojant nedarbo socialinio draudimo išmokas, netiksliai įvertinamos asmenų užsienio šalyse gautos draudžiamosios pajamos ir laikotarpiai (neturint tikslios informacijos iš užsienio šalių tarnybų). Dėl šių priežasčių negalime patvirtinti, kokia suma turi būti didesni ar mažesni: konsoliduotosios finansinės būklės ataskaitos pagal 2024-12-31 duomenis trumpalaikio turto C.III.6 str. „Kitos gautinos sumos“ gautinų nedarbo socialinio draudimo išmokų permokų sumų ir iš užsienio socialinės apsaugos agentūrų gautinų šių išmokų kompensavimo sumų likutis (339,0 tūkst. iš 32 812,1 tūkst. Eur), trumpalaikių įsipareigojimų E.II.1 str. „Ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai“ nedarbo socialinio draudimo išmokų atidėjinių (1 699,3 tūkst. iš 20 734,3 tūkst. Eur), E.II.7 str. „Mokėtinos socialinės išmokos“ mokėtinų nedarbo išmokų likutis (44 021,0 tūkst. iš 134 624,1 tūkst. Eur), F. str. „Grynasis turtas“ – grynas turtas (4 119 735,2 tūkst. Eur) ir atitinkamai jį sudarančių straipsnių likučiai; kokia suma turi būti didesnės ar mažesnės konsoliduotosios veiklos rezultatų ataskaitos pagal 2024-12-31 duomenis B. str. „Pagrindinės veiklos sąnaudos“ (7 700 338,4 tūkst. Eur) ir B.X str. „Socialinių išmokų“ nedarbo socialinio draudimo išmokų sąnaudos, šių išmokų kompensavimo reikalavimų sąnaudų sumažėjimas ir atidėjinių sąnaudos (468 091,5 tūkst. iš

7 563 669,0 tūkst. Eur), o straipsniuose C. „Pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas“ (818 576,0 tūkst. Eur), H. „Grynasis perviršis ar deficitas prieš nuosavybės metodo įtaką“ (918 830,0 tūkst. Eur) ir J. „Grynasis perviršis ar deficitas“ (918 830,0 tūkst. Eur) perviršis, konsoliduotosios gryojo turto pokyčių ataskaitos 8 ir 9 stulpelių 17 ir 19 eil. ataskaitinio laikotarpio perviršis ir grynasis turtas.

3. Nustatėme praėjusio ataskaitinio laikotarpio (2023-12-31) reikšmingų duomenų (sukauptų gautinų sumų, trumpalaikių įsipareigojimų, gryojo turto, pagrindinės veiklos sąnaudų, pagrindinės veiklos perviršio ar deficito, gryojo perviršio ar deficito) iškraipymų finansinės būklės, veiklos rezultatų ir gryojo turto pokyčių ataskaitose bei atitinkamos aiškinamojo rašto informacijos iškraipymus. Iškraipymus lėmė praėjusio audito metu nustatytos aplinkybės dėl neužregistruotų ūkinių operacijų, susijusių su asmenims paskirtomis, bet jų nepasiekusiomis, vienkartinėmis ir periodinėmis išmokomis, netiksliai įvertinamos asmenų užsienio šalyse gautos draudžiamosios pajamos ir laikotarpiai (neturint tikslios informacijos iš užsienio šalių tarnybų), socialinių išmokų permokų nuvertinimas anksčiau, nei atsiranda nuvertėjimo požymių, neidentifikuoti duomenų Apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registre pasikeitimai (įvertintas galimų klaidų mastas), gautinų iš užsienio socialinės apsaugos agentūrų kompensavimo sumų užregistravimas ne tą ataskaitinį laikotarpį, nepaaiškintas konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių einamųjų metų rezultatų (perviršio) skirtumas.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami sąlyginei nuomonei dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio pagrįsti.

SĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2024 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kurį sudaro konsoliduotosios fondo biudžeto pajamų ir sąnaudų ataskaita, įplaukų ir išlaidų ataskaita bei fondo biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas, auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus mūsų išvados skyriuje „Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio“ apibūdintų dalykų poveikį, 2024 metų Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

PAGRINDAS PAREIKŠTI SĄLYGINĘ NUOMONĘ DĖL VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO KONSOLIDUOTŲJŲ BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotosios finansinės ir konsoliduotosios biudžeto vykdymo ataskaitos sudaromos tuo pačiu kaupimo principu. Todėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinyje nustatyti iškraipymai (nuomonės dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio 1 ir 2 p.) turi įtakos ir konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ataskaitų ir aiškinamojo rašto atitinkamiems duomenims (ataskaitos 1.2 dalis, 24–25 psl.). Atsižvelgiant į tai, negalime patvirtinti:

1. Kokia suma konsoliduotosios pajamų ir sąnaudų ataskaitos pagal 2024-12-31 duomenis 1.8 str. „Iš valstybės biudžeto ir (ar) kitų valstybės piniginių išteklių gautos lėšos“ sumažintos

pajamos iš valstybės biudžeto, 2 str. „Sąnaudos“ sumažintos sąnaudos (7 063 337,1 tūkst. Eur) socialinio draudimo išmokoms (2.1–2.5 str.), o 3 str. „Einamųjų metų rezultatas“ padidintas einamųjų metų rezultatas (918 698,4 tūkst. Eur) dėl neužregistruotų gavėjų nepasiekusių socialinio draudimo periodinių ir vienkartinių išmokų;

2. Kokia suma konsoliduotosios pajamų ir sąnaudų ataskaitos pagal 2024-12-31 duomenis 2.4 str. „Nedarbo išmokų socialiniam draudimui“ sumažintos ar padidintos nedarbo išmokų sąnaudos (468 091,5 tūkst. Eur) ir 3 str. „Einamųjų metų rezultatas“ einamųjų metų rezultatas (918 698,4 tūkst. Eur) dėl netikslaus užsienio valstybėse dirbusių asmenų gautų draudžiamųjų pajamų ir nedarbo draudimo laikotarpių vertinimo.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų sąlyginei nuomonei dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pagrįsti.

GARANTINIO FONDO METINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS

BESĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL GARANTINIO FONDO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2024 metų Garantinio fondo finansinių ataskaitų rinkinio, kurį sudaro finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų, grynojo turto pokyčių ataskaitos ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, auditą.

Mūsų nuomone, 2024 metų Garantinio fondo finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą 2024 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2024 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

PAGRINDAS PAREIKŠTI BESĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL GARANTINIO FONDO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami besąlyginei nuomonei dėl Garantinio fondo finansinių ataskaitų rinkinio pagrįsti.

BESĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL GARANTINIO FONDO BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2024 metų Garantinio fondo biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kurį sudaro pajamų ir sąnaudų, biudžeto įplaukų ir išlaidų ir biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas, auditą.

Mūsų nuomone, 2024 metų Garantinio fondo biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

PAGRINDAS PAREIKŠTI BESĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL GARANTINIO FONDO BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami besąlyginei nuomonei dėl Garantinio fondo biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pagrįsti.

PABRĖŽTINI DALYKAI DĖL GARANTINIO FONDO BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Atkreipiame dėmesį į pastebėjimą, kuris neturi įtakos nuomonei, tačiau yra svarbus. Atsižvelgiant į pasikeitusį teisinį reglamentavimą, 2024 m. Garantinio fondo biudžetas buvo sudarytas ne pinigų (šis principas taikytas iki 2024 m.), bet kaupimo principu. Atitinkamai 2024 m. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas apskaitai taikant kaupimo principą.

ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO METINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS

BESĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2024 metų Ilgalaikio darbo išmokų fondo finansinių ataskaitų rinkinio, kurį sudaro finansinės būklės, veiklos rezultaty, pinigų srautų, grynojo turto pokyčių ataskaitos ir finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, auditą.

Mūsų nuomone, 2024 metų Ilgalaikio darbo išmokų fondo finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą 2024 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2024 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

PAGRINDAS PAREIKŠTI BESĄLYGINĘ NUOMONĘ DĖL ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami besąlyginei nuomonei dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo finansinių ataskaitų rinkinio pagrįsti.

BESĄLYGINĖ NUOMONĖ DĖL ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Mes atlikome 2024 metų Ilgalaikio darbo išmokų fondo biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio, kurį sudaro pajamų ir sąnaudų, biudžeto įplaukų ir išlaidų ir biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas, auditą.

Mūsų nuomone, 2024 metų Ilgalaikio darbo išmokų fondo biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

PAGRINDAS PAREIKŠTI BESĄLYGINĘ NUOMONĘ DĖL ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami besąlyginei nuomonei dėl Ilgalaikio darbo išmokų fondo biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pagrįsti.

PABRĖŽTINI DALYKAI DĖL ILGALAIKIO DARBO IŠMOKŲ FONDO BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIO

Atkreipiame dėmesį į pastebėjimą, kuris neturi įtakos nuomonei, tačiau yra svarbus. Atsižvelgiant į pasikeitusį teisinį reglamentavimą, 2024 m. Ilgalaikio darbo išmokų fondo biudžetas buvo sudarytas ne pinigų (šis principas taikytas iki 2024 m.), bet kaupimo

principu. Atitinkamai 2024 m. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys parengtas apskaitai taikant kaupimo principą.

VADOVYBĖS ATSAKOMYBĖ UŽ VALSTYBĖS SOCIALINIŲ FONDŲ ATASKAITŲ RINKINĮ

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktorius yra atsakingas už valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinio, kurį sudaro Valstybės socialinio draudimo fondo, Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo metinių ataskaitų rinkiniai, parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymą, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina siekiant parengti finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius be reikšmingų iškreipimų dėl apgaulės ar klaidos.

AUDITORIAUS ATSAKOMYBĖ UŽ AUDITĄ

Auditą atlikome pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus, kurie apima tarptautinius audito standartus. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Valstybės kontrolės įstatymo, Valstybės kontrolės darbuotojų etikos kodeksą ir laikėmės kitų šiame kodekse nustatytų etikos reikalavimų.

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar 2024 metų valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinį sudarantys Valstybės socialinio draudimo fondo, Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai kaip visuma nėra reikšmingai iškreipti dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškreipimą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti auditu, kuris atliekamas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Iškreipimai, kurių gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ir biudžeto vykdymo ataskaitomis.

Išsamesnis auditoriaus atsakomybės apibūdinimas pateiktas Valstybės kontrolės interneto svetainėje (<https://www.valstybeskontrole.lt/LT/Post/17790>). Šis apibūdinimas yra sudedamoji auditoriaus išvados dalis.

Valstybinio audito išvadą teikiame kartu su valstybinio audito ataskaita ir pridėdame audituotus Valstybės socialinio draudimo fondo, Garantinio fondo ir Ilgalaikio darbo išmokų fondo metinių ataskaitų rinkinius, kurie sudaro valstybės socialinių fondų metinių ataskaitų rinkinį.

Valstybės kontrolierė

Irena Segalovičienė